

РЕШЕНИЕ

№ 981

гр. София, 14.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 67 състав,
в публично заседание на 06.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Лилия Йорданова

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **9981** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба от Н. Н., гражданка на У. с предоставена временна закрила в Р. България, действаща лично и като законен представител на малолетното си дете М. Н., чрез п-к - адв. Г. В. /САК/ с адрес за призоваване [населено място], [улица], ет.3, БХК-бежанци срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/4483 от 12.09.2023г. на Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – С. - отказ за отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в първи клас. Счита, че обжалваната заповед противоречи на материалния закон, тъй като макар действително чл.3, ал.5 от ЗСПД да съдържа ограничение, отнасящо се за семейства на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната и изисква международен договор, по който РБ да е страна, същото е в противоречие с чл.39 от ЗУБ, с разпоредбите на чл.2 и чл.27 от Конвенцията на ООН за правата на детето чл.13, т.2 от Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица /Директива з временна закрила/. Изразява искане за отмяна на заповедта и претендира присъждане разноски за адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не се явява, не се представлява.

Ответникът по делото - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ - С., редовно призован, не се явява, не се представлява. В писмен отговор от 01.12.2023г. излага съображения за неоснователност на жалбата, тъй като жалбоподателката не попада в кръга на лицата, имащи право да получат семейни помощи по смисъла на чл.3, т.5 от ЗСПД. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли същата и да потвърди процесната заповед като законосъобразна и правилна.

Административен съд София-град, III отделение, 67^{ми} състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че Н. Н. Н. е пристигнала в Република България след началото на военния конфликт с У., заедно с малолетното си дете М. В. Н., [дата на раждане] Не се спори, че на 20.03.2022г. жалбоподателката е регистрирана в Държавната агенция за бежанците при МС, като на нея и детето била предоставена временна закрила в Република България по реда и условията на Закона за убежището и бежанците и в изпълнение на решение № 144/10.03.2022 г. на Министерски съвет, след което на семейството била издадена регистрационна карта №[ЕИК] от Държавната агенция за бежанците при МС с временна закрила до 04.03.2024г. /л.10/.

От Н. Н., в качеството ѝ на майка и законен представител на М. Н., е подадено Заявление-декларация вх.№ЗСПД/Д-С-СК/4883 от 30.08.2023г. /л.11-13 по делото/, с което на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в първи клас. Към заявлението е приложено удостоверение, че детето е записано като ученик в първи клас, издадено от директора на 48 ОУ „Й. К.“ [населено място] и копие от регистрационна карта №825149864, издадена на основание чл.39, ал.1, т.1 ЗУБ /л.10/.

С оспорената заповед № ЗСПД/Д-С-СК/4483/12.09.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - С./л.15-16/, на основание чл. 10, ал. 4 от ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от ППЗСПД във вр. с чл. 10а, ал.5 и ал.6 от ЗСПД, на Н. Н. е отказана еднократна помощ за ученици, записани в първи клас. Мотивирана е с това, че еднократната помощ за ученици, записани в първи клас по чл.10а се отказва, тъй като не са изпълнени материалните предпоставки за отпускането ѝ- на основание чл.3, т.3 и т.5 от ЗСПД семействата, в които единият от родителите е български гражданин – за децата с българско гражданство, които се отглеждат в страната, семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който РБ е страна. Детето е с гражданство У.. Същата е връчена на жалбоподателката на 27.09.2023 г. срещу подпис. В заповедта е посочено, че може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването пред АССГ.

На 11.10.2023г. Н. Н., чрез адв. В. от САК, БХК-бежанци, депозира жалба до АССГ срещу индивидуалния административен акт.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Съобразно чл. 10, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на директора

на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Административният акт е издаден от Р. В. Б., представена е Заповед №ЧР-СП-1 615 от 01.09.2023г. на изпълнителния директор на Агенция социално подпомагане, съгласно която началник отдел „Социална закрила“ З. Д. е предназначен на длъжност директор на ДСП С. и Заповед ЧР-7-129 238/28.08.2023г. на главния секретар на АСГ, с което на директора в Дирекция Социално подпомагане С. е разрешено ползването на платен годишен отпуск от 04.09.2023г. до 15.09.2023г. включително и е определен служителя Р. В. Б. на длъжност Началник отдел Индивидуална оценка на хора с увреждания и социални услуги, дирекция Социално подпомагане С. за заместник /л.20-21/.Ето защо, оспореният акт е издаден от компетентен орган, в рамките на неговата компетентност и при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В случая между Република България и У. е сключен Договор между Република България и У. за социално осигуряване (Ратифициран със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 28 ноември 2001 г. - ДВ, бр. 107 от 2001 г. В сила от 1 април 2003 г.). По силата на Решение № 144/10.03.2022 г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. Временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022 г. за срок от една година. С Решение № 212 от 23.03.2023 г. на основание чл. 2, ал. 2 ЗУБ във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 04.03.2022 г., Решение на ЕК за автоматично удължаване на действието на Директивата с два пъти по шест месеца, считано от март 2023 г., е удължен срокът на предоставената временна закрила до 04 март 2024 г.

Доколкото обаче социалните помощи не са част от системата на социалното осигуряване, цитираният по-горе договор между Република България и У. се явява неприложим в конкретния случай.

Спорният по делото въпрос е за правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, в частност от отпусканите по ЗСПД помощи.

По отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда само, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не съдържа изрична уредба дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, пребиваващи в страната, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец е всяко лице, което не е български гражданин. Разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от

Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се констатира, че жалбоподателката - гражданка на У. е чужденец с предоставена временна закрила, следователно има право на социално подпомагане. Както беше казано, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съдържа нарочна уредба по отношение възможността за получаване на семейни помощи за деца от чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда такава възможност за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. В случая е налице втората хипотеза, а именно друг закон - ЗУБ, въз основа на който /чл. 39, ал. 1, т.4/ следва да се приеме, че чужденците с временна закрила имат право на семейни помощи за деца.

На следващо място, цитираната норма на чл. 3, т. 5 ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (какъвто е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право. Съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл семейните помощи за деца следва да се разглеждат именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения, които не подлежат на ограничаване.

С оглед изложеното дотук отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД се явява незаконосъобразен поради противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора, предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адв. Г. В. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 67 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Н. Н. Заповед № ЗСПД/Д–С-СК/4483/12.09.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която е отказано отпускане на еднократна помощ на ученик за детето М. Н..

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – С. да заплати на адвокат Г. В. сумата от 1 000 лв. (хиляда лева), представляваща адвокатско възнаграждение.

Решението не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: